

YABANCI DİL AĞIRLIKLİ EĞİTİM UYGULAMASINA İLİŞKİN İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Hasan Güner BERKANT¹, Dildar ÖZASLAN², Emine DOĞAN³

- 1 Prof. Dr., Yozgat Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim ABD Merkez/YOZGAT, hgberkant@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-0725-6036.
- 2 Arş. Gör., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim ABD Merkez/KIRŞEHİR, dildarozaslan@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9733-2276.
- 3 Doktora Öğrencisi, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi ABD Yenimahalle/ ANKARA, dgnemn@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-1333-3096.

Geliş Tarihi: 05.09.2019 Kabul Tarihi: 08.11.2019

Öz: Bu araştırmada, İngilizce öğretmenlerinin 2017-2018 eğitim-öğretim yılında MEB tarafından seçilen pilot ortaokulların beşinci sınıfında uygulanan yabancı dil ağırlıklı eğitime ilişkin görüşleri incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemine dayalı araştırmada, örneklemin belirlenmesinde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada Kahramanmaraş'ın Onikişubat ilçesindeki iki pilot okulda görev yapan yedi İngilizce öğretmeni örnekleme dâhil edilmiştir. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Veriler üzerinde içerik analizi yapılmıştır. Araştırmanın sonuçları, öğretmenlerin teknik, pedagojik, sosyal ve psikolojik açıdan birçok sorunla karşı karşıya kaldıklarını göstermektedir. Özellikle sürecin işleyişindeki MEB tarafından kaynaklanan teknik aksaklıkların eğitim-öğretim etkinlikleri noktasında öğretmenleri zorladığı öğretmenlerin görüşlerinden anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretim programındaki kazanımların, konuların ve materyallerin öğrenci seviyesine uygun olmadıkları, ancak tüm aksaklıklara rağmen öğretmenlerin öğrencilerde olumlu yönde bir ilerleme gözlemledikleri tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin süreç hakkında bazı olumsuz görüşleri olsa da genel anlamda olumlu yönde eğilim gösterdikleri anlaşılmaktadır.

Anahtar Sözcükler: İngilizce hazırlık sınıfı, İngilizce öğretmenleri, İlköğretim İngilizce hazırlık eğitimi, beşinci sınıf öğrencileri.

THE VIEWS OF ENGLISH LANGUAGE TEACHERS ABOUT INTENSIVE FOREIGN LANGUAGE EDUCATION PROGRAM

Abstract:

In this study, the views of English language teachers about the foreign language-based education applied in the fifth grade of pilot secondary schools selected by the Ministry of National Education in 2017-2018 academic year were examined. The sample of the study was determined by criterion sampling method which is one of the qualitative research methods. Seven English language teachers working in two pilot schools in Onikisubat central district of Kahramanmaraş were included in the study. Data were collected with a semi-structured interview form developed by the researchers. Content analysis was performed to analyze the data. The results of the research show that teachers face many problems in technical, pedagogical, social and psychological aspects. It is understood from the opinions of the teachers that the technical problems caused by the Ministry of National Education in the process constitute an obstacle for the teachers in educational activities. In addition, it was found that the objectives, subjects and materials in the curricula were not appropriate for the student level, but despite all the problems, the teachers observed a positive progress in the students. As a result of the research, it is understood that although teachers have some negative opinions about the process, they tend to have positive tendency in general.

Key Words: English preparatory class, English language teachers, English preparatory education in primary schools, fifth graders.

Giriş

Türkiye’de yabancı dil öğrenmek için pek çok kişi zaman ve para harcamaktadır. İngilizcenin tüm dünyada ortak iletişim dili (lingua franca) olduğundan, yediden yetmiş herkes İngilizce öğrenmek için çaba sarf etmektedir. İngilizce bilmek, güç ve statü göstergesi olarak değerlendirilebilmektedir (Doğançay-Aktuna, 1998). Ancak bütün bu farkındalığa rağmen Türkiye’de İngiliz dili eğitimi düşük bir profil seyretmektedir. İngilizce Yeterlilik Endeksi’ne (EPI) göre Türkiye, katılımcı olan 80 ülke arasında 62’nci, Avrupa’daki 27 ülke arasında ise 26’ncı sırada yer almaktadır (Education First, 2018). British Council ve TEPAV’ın (2014) çalışmasında da benzer şekilde Türkiye’nin ilk ve ortaöğretimdeki İngilizce öğretiminde yetersiz performans gösterdiği verilerine ulaşılmıştır.

Yapılan çalışmalarda Türkiye’de İngilizce öğrenmeyi zorlaştıran bazı etkenlerin var olduğu görülmektedir. Geçmişe oranla Türkiye’deki yabancı dil öğretim planlamasının düzgün olmaması (Işık, 2008), öğretmen sayısının sınırlı olması (Kırkgöz, 2005), öğretim teknolojilerinin öğretmenler tarafından verimli kullanılamaması, yabancı dil eğitimine ayrılan kaynak ve süre (Acat ve Demiral, 2002; İyitoğlu ve Balci, 2015; Şen Ersoy ve Kürüm Yapıcıoğlu, 2005), eğitim öğretim faaliyetlerinin uygulayıcısı olan İngilizce öğretmenlerinin fikirlerinin öğretim programı ve ders kitaplarının hazırlanması aşamasında dikkate alınmaması ve bunun sonucunda oluşan program sorunları (Tütüniş, 2014) gibi etkenler bulunsada, bu tür sorunların belirli ölçüde de olsa ortadan kalktığı görülmektedir (Yaman, 2018).

Ancak, İngilizceyi Türkiye’de doğal ortamda öğrenememe kısıtlılığı, dil becerisi geliştirmenin zaman ve sabır gerektiren bir süreç olması, İngilizce öğretmenlerinin yeterlikleri ve yöntemsel açıdan eski alışkanlıklarını kırma konusundaki isteksizlikleri, yerli kitapların tam olarak istenilen seviyeye gelememesi ve ölçme-değerlendirme araçlarının hem okul içi sınavlar hem de büyük ölçekli sınavlar düzeyinde etkin kullanılamaması, İngilizce öğrenenler arasında hâlâ dil öğrenme sürecine dair mevcut önyargılar gibi sorunlar, bugün hâlâ İngilizcenin Türkiye’de öğrenilmesini zorlaştıran faktörler arasında görülmektedir (Yaman, 2018). Bu tablonun, öğretmen eğitimi, öğretim değişiklikleri, program geliştirme ve materyallerin güncellenmesi ihtiyacını yansıttığı düşünülmektedir (Arıkan, 2015; Arslan, 2012; Gürsoy, Korkmaz ve Damar, 2017).

Türkiye, uzun bir İngilizce dil eğitimi politikaları geçmişine sahiptir. Türkiye’de dil eğitimi politikası ve planlaması (1997, 2005 ve 2013 reformları) dilbilimsel, sosyal, politik ve ekonomik hedeflere yönelik hazırlanmıştır. 1997 reformundan sonra lise düzeyinde İngilizce hazırlık sınıfları oluşturulmuş 2006’da kaldırılmıştır. Avrupa Birliği ülkelerinde dil eğitimine daha erken yaşta başlanması (Eurydice, 2008) göz önüne alınmış ve Türkiye’de 2. sınıftan itibaren yabancı dil eğitimi vermek, bilgisayar alt yapısı ile geliştirilmiş DynED gibi programları eğitim sürecine yerleştirmek gibi yollar denenmiştir. En sık başvurulanan yol ise yabancı dil hazırlık sınıfı uygulaması olmuştur (Kandemir ve Tok, 2015).

Türkiye’de yabancı dil eğitiminin geçmişi incelendiğinde, 2012-13 eğitim-öğretim yılından bu yana ilköğretim 2, 3 ve 4. sınıflarda haftalık 2; ortaokul 5 ve 6. sınıflarda haftalık 3; 7 ve 8. sınıf düzeyinde de haftalık 4 saat olarak verildiği görülmektedir. Uzmanlar ve Millî Eğitim Bakanlığı bu sürenin dil öğrenmek için yeterli olmadığı görüşünü savunmaktadırlar (ERG, 2018). İngilizce ders saatlerindeki artışın, girdilere daha fazla maruz kalma, dil becerilerini uygulamada daha fazla fırsat edinme ve dil öğrenme motivasyonu ve akademik başarısında artış anlamına geldiği düşünülebilir (Aksoy, Bozdoğan, Akbaş ve Seferoğlu, 2018). Bununla birlikte, eğer eğitim saatleri etkili bir şekilde kullanılmazsa, başarılı sonuçların elde edilmesi mümkün değildir (Collins ve Munoz, 2016; Djigunovic, 2012).

Eğitimde niteliği artırma politikaları içinde yer alan ve yabancı dil eğitiminde iyileştirme çalışmalarını çoğunlukla ders saatlerinin artırılmasına yönelik yapan MEB, yabancı dil bilmenin öneminin arttığı ve bilgi ve iletişim teknolojilerinin ve uluslararası ilişkilerin yaygınlaşması gerekçeleriyle 2017-2018 eğitim-öğretim yılında 81 ilde belirlenen 620 ortaokulda beşinci sınıf kademesinde yabancı dil ağırlıklı eğitim pilot uygulama başlatmıştır (MEB, 2017). Ana dersler (Türkçe, matematik, fen bilimleri, sosyal bilgiler, din kültürü ve ahlak bilgisi) ve 4 saat seçmeli dersi tamamlamak kaydıyla imkân ve şartları uygun olan okullarda isteğe bağlı olarak 18 ders saatine kadar yabancı dil dersi öğretimi yapılabileceği MEB tarafından belirtilmiştir.

De Segovia ve Hardison (2009) ile Yıldırım ve Tanrıseven (2015) İngilizce eğitiminde yeni bir politikanın etkili bir şekilde uygulanması ve yayılması için, İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinin dikkate alınmasının hayati önem taşıdığını belirtmektedirler. Dolayısıyla, politika yapıcılara ve paydaşlara, uygulamaya yönelik verilen geri bildirimler hem çok önemlidir hem de değerlidir. Dilekli (2018), 2017-2018 öğretim döneminde uygulanan ortaokul İngilizce hazırlık sınıfı pilot uygulamasının kazanım, içerik, eğitim durumları ve sınav durumlarını incelemiştir. Aksoy, Bozdoğan, Akbaş ve Seferoğlu (2018), yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının avantajları, dezavantajları, uygulama başarısı, yaşadıkları zorluklar ve destekleyen faktörlere ilişkin öğretmen görüşlerini araştırmışlardır. Şahin ve Göksoy (2019) ise bu uygulamanın olumlu ve olumsuz yönlerini, çözüm önerilerini ve bu uygulamadan vazgeçilme nedenlerine yönelik öğretmen görüşlerini incelemiştir. Bu çalışmada ise, İngilizce öğretmenlerinin hem uygulamanın özelliklerine hem de programın yapısına ilişkin görüşleri geniş bir açıdan ele alınmaktadır. Bu nedenle, çalışmadan elde edilen sonuçların, uygulamanın yaygınlaştırılması sürecinde program geliştiricilere ve uygulayıcılara katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın problem cümlesi, “İngilizce öğretmenlerinin pilot ortaokulların beşinci sınıflarında uygulanmaya başlayan yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasına ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilebilir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, MEB tarafından 2017-2018 eğitim-öğretim yılında seçilen pilot ortaokulların beşinci sınıflarında uygulanmaya başlayan yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasına ilişkin İngilizce öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları ve çözüm önerilerini incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması sürecinde öğretmenlerin karşılaştığı,
 - a. Teknik sorunlar,
 - b. Pedagojik sorunlar,
 - c. Sosyal sorunlar,
 - d. Psikolojik sorunlar nelerdir?

2. Yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması için hazırlanan öğretim programındaki,

a. Kazanımlar,

b. Öğretim yöntemleri,

c. Konular hakkında öğretmen görüşleri nelerdir?

3. Yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının devamlılığı, pilot uygulama süreci, eğitimsel çıktıları, öğrencilerin derse katılımına yönelik etkisi ve yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması için hazırlanan ders materyalleri hakkında öğretmen görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada İngilizce öğretmenlerinin yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması sürecine ilişkin görüşleri, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemine ve fenomenolojik (olgubilimsel) desene dayalı olarak yürütülmüştür. Görüşme, bireylerin bir olay ya da oldu hakkındaki düşüncelerini sözel olarak belirlemeye yönelik bir araştırma yöntemidir. Fenomenolojik desen ise, var olduğu bilinen ancak derinlemesine bilgi sahibi olunmayan olgulara odaklanarak onları incelemeyi amaçlayan ve görüşme yöntemi ile uyumlu biçimde yürütülen bir nitel araştırma desendir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Örneklem

Araştırmanın örneklemini, 2017-2018 eğitim-öğretim döneminde Kahramanmaraş Kahramanmaraş'ın Onikişubat ilçesinde yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması yapılan iki pilot okulda görev yapan yedi İngilizce öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada örneklem, ölçüt örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Ölçüt örneklem yöntemi, araştırmaya dâhil olacak bireylerin belirli özellikleri taşıma durumlarına göre seçilmeleri esasına dayanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu araştırmada örneklemin belirlenmesindeki ölçüt, öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması sürecinde görev yapıyor olmalarıdır. Örneklemdeki öğretmenlerin 5'i kadın, 2'si erkektir.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanmış açık uçlu yedi sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Formdaki sorular, İngilizce öğretmenlerinin ortaokullardaki yabancı dil ağırlıklı eğitimin pilot uygulamasına ilişkin görüşlerini belirlemeye yöneliktir. Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2012), yarı yapılandırılmış görüşme formlarının görüşme yapılan kişiye kendini ifade etme imkânı sağladığını ifade etmişlerdir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde sorular araştırmanın amaçları doğrultusunda önceden hazırlanırken, araştırmacı hem bu soruları sorma hem de görüşme esnasında ek sorular sorma özgürlüğüne sahiptir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Formun hazırlanma sürecinde (i) ilgili alanyazın taranarak açık uçlu yedi sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuş, (ii) yedi sorudan oluşan görüşme formu uzmanların görüşlerine sunulmuş, (iii) yedi soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu hakkında örneklemde bulunmayan bir öğretmenin ve eğitim bilimleri alan uzmanının görüşleri alınarak kapsam, yapı ve dil açısından geçerliği sağlanmış ve görüşme formuna son hali verilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, örneklemdeki öğretmenlerle yüz yüze yapılan görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Görüşmeler sırasında öğretmenlerin izinleri alınmak suretiyle sorulara verdikleri cevaplar ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilmiş ve yazılı notlar alınmıştır. Her bir görüşme ortalama 20 dakika sürmüştür. Ses kayıt cihazına kaydedilen veriler araştırmacılar tarafından dikkatlice dinlenerek bilgisayar ortamına aktarılmış ve transkripsiyonu yapılmıştır. Ö1, Ö2... şeklinde numaralandırılan öğretmenlerin verileri üzerinde içerik analizi yapılarak temalar ve kodlar oluşturulmuştur. Ayrıca, bulguların daha anlaşılır olması amacıyla doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Bulgular

1. Yabancı Dil Ağırlıklı Eğitim Uygulamasında Öğretmenlerin Karşılaştıkları Teknik, Pedagojik, Psikolojik ve Sosyal Sorunlar Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasında öğretmenlerin karşılaştıkları teknik, pedagojik, sosyal ve psikolojik sorunlara yönelik görüşleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1 incelendiğinde, yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasında karşılaşılan teknik sorunlara ilişkin olarak öğretmenler, altyapı yetersizliği (3/7), ders materyallerinin geç ulaşması (5/7), sınıf mevcudunun fazlalığı (3/7), fiziksel ortam yetersizliği (3/7), materyal eksikliği (4/7) ve personel eksikliğini (2/7) karşılaştıkları sorunlar olarak belirtmişlerdir.

Tablo 1. Yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasında karşılaşılan teknik, pedagojik, psikolojik ve sosyal sorunlara yönelik öğretmen görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar	N
Teknik sorunlar	Altyapı yetersizliği	Ö1,Ö2,Ö7	3
	Ders materyallerinin geç ulaşması	Ö1,Ö2,Ö3,Ö5,Ö6	5
	Sınıf mevcutlarının fazlalığı	Ö1, Ö2,Ö3	3
	Fiziksel ortam yetersizliği	Ö1,Ö6,Ö7	3
	Materyal eksikliği	Ö1,Ö3,Ö4,Ö7	4
	Personel eksikliği	Ö6,Ö7	2

Pedagojik sorunlar	Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin yetersizliği	Ö1,Ö3,Ö4	3
	Öğrencilerin gelişim düzeyine uygun olmaması	Ö3,Ö2	2
	Öğrencilerin ilgi ve isteklerinin dikkate alınmaması	Ö1,Ö2,Ö3,Ö5,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7	7
	Sınav sistemi ve kazanımların uyumsuzluğu	Ö5	1
Psikolojik sorunlar	Yanlış yapma korkusu	Ö1, Ö4, Ö5,Ö7	4
	Öğrencilerin dil kurallarını anlamlandıramaması	Ö3, Ö4	2
	İngilizceye karşı önyargı	Ö4,Ö6	2
Sosyal sorunlar	Sosyal derslerin azlığı	Ö3,Ö4,Ö5,Ö6	4

Öğretmenlerden bazılarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

“İngilizce birebir daha iletişim halinde öğrenilebilecek bir ders iken sınıflar 43 kişi, nefes alacak yer yok sınıfta. Benim için en büyük sıkıntı bu.” (Ö1)

“Bize gönderilen materyaller dönemin ortasında Şubat ayında geldi. Bu açıdan materyal sıkıntısı çektik. Birinci dönem kendi hazırladıklarımızla yaptık.” (Ö3)

Tablo 1’de görüldüğü üzere, yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasında karşılaşılan pedagojik sorunlara yönelik öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin yetersizliği (3/7), öğrencilerin gelişim düzeyine uygun olmaması (2/7), öğrencilerin ilgi ve isteklerinin dikkate alınmaması (7/7) ve sınav sistemi ile kazanımların uyumsuz olduğu (1/7) öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlardır. Katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Beşinci sınıf öğrencileri 11 yaşında ve 15 saat İngilizce onlar için çok fazla. Dersimizin kazanımlarının çoğu da aslında çok soyut konular. Çocuklar henüz soyut düşünmeye geçemedikleri için sorunlarımız oldu.” (Ö3)

“Resim, beden eğitimi ve müzik dersinden alarak çocukları 15 saat İngilizce tutmak çocukları olumsuz anlamda etkiledi.” (Ö3)

“Başta çok şikâyet ettiler, hocam niye bu kadar İngilizce öğreniyoruz diye. Ama sonra alıştılar, İngilizceyi sevdiler.” (Ö4)

Tablo 1 incelendiğinde, yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasında karşılaşılan psikolojik sorunlara ilişkin olarak öğretmenler, öğrencilerde yanlış yapma korkusu olduğunu (4/7), öğrencilerin dil kurallarını anlamlandıramamasını (2/7) ve öğrencilerin İngilizceye karşı bir önyargılarının olmasını (2/7) karşılaştıkları sorunlar olarak belirtmişlerdir. Bazı öğretmenlerin bu konudaki görüşleri aşağıdaki gibidir:

“İçine kapanma gözlemledim ben. Utanıyorlar mesela yanlış telaffuzda hemen birbirleriyle gülüp dalga geçiyorlar. Ben bunu hep söylüyorum da çocuk etkileniyor akranından.” (Ö1)

“Çocuklar her şeye anlam yüklemek istiyorlar ama bizim hedefimiz dil edinmeleriydi. Dil kurallarını çok sorguladılar, anlamlandıramayınca da motivasyonlarında düşüş oldu.” (Ö3)

Tablo 1’ de görüldüğü üzere yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasında karşılaşılan sosyal sorunlara ilişkin olarak öğretmenler sosyal derslerin azlığını (4/7) ileri sürmüşlerdir. Bu öğretmenlerden birinin bu konudaki görüşü şu şekildedir:

“Resim, müzik ve beden eğitimi derslerinin olmayışından kaynaklı sorunlar oldu. Bu eksikliği biz sosyal faaliyetler düzenleyerek kapatmaya çalıştık.” (Ö3)

2. Yabancı Dil Ağırlıklı Eğitim Uygulaması İçin Hazırlanan Öğretim Programındaki Kazanımlar, Öğretim Yöntemleri ve Konular Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması için hazırlanan öğretim programındaki kazanımlar, öğretim yöntemleri ve konulara yönelik görüşleri Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması için hazırlanan öğretim programındaki kazanımlar, öğretim yöntemleri ve konulara yönelik öğretmen görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcı	N
Kazanımlar	Kazanımların öğrenci düzeyine uygun olmaması	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö7	6
	Kazanımların fazlalığı	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5	5
	Beklenti-kazanım uyumsuzluğu	Ö2,Ö3,Ö5,Ö7	4
Öğretim yöntemleri	Sınıf yönetimi zorluğu	Ö1,Ö3	2
Konular	Günlük yaşama yakın	Ö1,Ö4,Ö6	3
	Öğrencilerin ilgisini çekici	Ö2,Ö3,Ö4, Ö5,Ö7	5

Tablo 2 incelendiğinde, yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması için hazırlanan öğretim programındaki kazanımlarla ilişkin olarak öğretmenlerin, kazanımların öğrenci düzeyine uygun olmadığını (6/7), fazla olduğunu (5/7) ve beklentilerle kazanımların uyumsuz olduğunu (4/7) bildirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerden bazılarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Ben kazanımları öğrenci seviyesine çok uygun bulmuyorum. İlk dönem biraz daha oluru vardı da ikinci dönem haftada 15 saat görüyorlar. Harikalar bekliyorlar henüz soyut düşünemeyen beşinci sınıf öğrencilerinden.” (Ö1)

“Sene başında bizden istenen “Çocuklara konuşmayı öğretin, gerekiyorsa hiç yazdırmayın, yazdırıyorsanız da çok az yazdırın.” idi. Ama gelen kitap sadece gramatik bazdaydı. Çok uçurum var istenilen şeyle önümüze sundukları arasında.” (Ö2)

“Henüz kafasında zarf nedir sıfat nedir oturmuş bir çocuğa tutup edilgen çatılı yapıları anlatmaya çalışıyoruz. Amacımız çocukların dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmek ise eğer bu 40 ünitelik gramer içeriğini dayamak anlamsız.” (Ö5)

“Sene başında bizden istedikleri kazanımları dilbilgisi olarak kesinlikle anlatmamamız gerektiği, öğrenciye hissettirmemiz gerektiği idi. Ancak sonrasında kazanımlara baktığımızda gramer ağırlıklıydı.” (Ö7)

Tablo 2’de görüldüğü üzere yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması için hazırlanan öğretim programındaki öğretim yöntemlerine ilişkin olarak öğretmenler, sınıf mevcudunun kalabalık olmasından dolayı öğretim yöntemlerini uygulamada sınıf yönetimi zorluğu ile karşı karşıya kaldıklarını (2/7) belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Çok seviyorlar etkinlikler yapmayı. Bu tarz oyunlar düzenledim ama şöyle bir sorunla karşılaştım. Evet, öğrenme daha eğlenceli ve kalıcı hale gelebiliyor ama sınıf mevcutlarından dolayı disiplini kaybedebiliyorsunuz sınıfta.” (Ö1)

“Bir kazanımda bütün öğrencilere söz hakkı verdim, gruplara ayırdık ve herkes diyalog kurdu. Herkese söz hakkı verdiğimde bir sonraki konuya geçmek zorlaşıyor. 40 ünitenin bitmesi mümkün değil bu şekilde.” (Ö3)

“Dil öğrenirken konuşma ve dinleme becerisinin önden gelmesi lazım. Böyle öğrenilmeye başlanır hedef dil. İkinci dönem gönderilen kitaplar, planda da görüyorum, çok dilbilgisi ağırlıklı kazanımlar ve çok ağır, karmaşık cümleler var. Ama dinleme ve konuşma önden gitmesi lazım orda bir çelişki vardı, orada zorlandık.” (Ö3)

Tablo 2’de görüldüğü üzere yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması için hazırlanan öğretim programındaki konulara ilişkin olarak öğretmenler, konuları günlük yaşama yakın bulduklarını (3/7) ve konuların öğrenciler açısından ilgi çekici olduğunu (5/7) ifade etmişlerdir. Katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Çok daldan dala paragraflarda öyle çocukların okuyup ilgisini çekebileceği, öğrenebileceği hiçbir şey yok.” (Ö2)

“Sadece kitap çok ilgi çekici değildi, aslında güzel konular vardı. Bazı konular çok bilimseldi, bu yüzden öğrencilere dili ağır geldi.” (Ö3)

3.Yabancı Dil Ağırlıklı Eğitim Uygulamasının Devamlılığı, Pilot Uygulama Süreci, Eğitsel Çıktıları, Öğrencilerin Derse Katılımına Yönelik Etkisi ve Yabancı Dil Ağırlıklı Eğitim Uygulaması İçin Hazırlanan Ders Materyalleri Hakkında Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının devamlılığı, pilot uygulama süreci, eğitsel çıktıları, öğrencilerin derse katılımına yönelik etkisi ve ders materyalleri hakkındaki görüşleri Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının devamlılığı, pilot uygulama süreci, eğitsel çıktıları, öğrencilerin derse katılımına yönelik etkisi ve yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması için hazırlanan ders materyalleri hakkında öğretmen görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcı	N
Uygulamanın devamlılığı	Teknik problemler giderilmeli	Ö1,Ö3,Ö4,Ö6	4
	Öğretmenler eğitilmeli	Ö1,Ö3	2
	Öğretmen yetersizliği giderilmeli	Ö1,Ö4	2
	Öğrenci ve velilere seçme hakkı tanınmalı	Ö2,Ö3, Ö6	3
	Ders saati azaltılmalı	Ö4	1
	Öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalı	Ö2,Ö3,Ö4	3
Ders materyalleri	Hazırbulunuşluğa uygun değil	Ö1,Ö3,Ö5,Ö6,Ö7	5
	İlgi çekici değil	Ö1,Ö3,Ö7	3
	Etkinlikler açısından çeşitli değil	Ö2,Ö3,Ö5	3
Pilot uygulama süreci	Ön değerlendirme yapılmalı	Ö1,Ö6	2
	Öğrenci ve veli isteği dikkate alınmalı	Ö1,Ö5,Ö7	3
	Öğretmen görüşleri dikkate alınmalı	Ö2,Ö3,Ö5	3
	Mevzuat azaltılmalı	Ö3,Ö4,Ö7	3
	Doğal bir öğrenme ortamı oluşturulmalı	Ö3	1
Eğitsel çıktıları	Kazanımlara ulaşılmaması	Ö1,Ö3,Ö4	3
	Derse ilginin artması	Ö2,Ö4	2
	Kazanımlara kısmen alışılması	Ö1,Ö3,Ö4,Ö6	4
	Öğrencilerde belirgin bir ilerleme sağlaması	Ö1,Ö2,Ö3,Ö5,Ö7	5
	Yazma kazanımlarına ulaşılammama	Ö3	1
Öğrencilerin derse katılımına yönelik etkisi	Derse katılımda artma	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5, Ö6,Ö7	7
	Özgüven artışı	Ö1,Ö2,	2
	Yanlış yapma korkusunu yenme	Ö1, Ö2,Ö6,Ö7	4

Tablo 3 incelendiğinde, 2017-2018 döneminde bazı pilot okullarda uygulanan yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının devam edip etmeyeceğine ilişkin olarak öğretmenlerin, teknik problemlerin giderilmesi durumunda (4/7), öğretmenlerin eğitilmesi durumunda (2/7), öğretmen yetersizliğinin giderilmesi durumunda (2/7), öğrenci ve velilere seçme hakkı tanınması durumunda (3/7), ders saatinin azaltılması durumunda (1/7) ve öğrencilerin ilgi ve isteklerinin dikkate alınması durumunda (3/7) devam edeceği yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Bizim bir eğitime tabi tutulmamız gerekiyor. Teknik alt yapının daha bir düzenlenmesi gerekiyor. Böyle devam etmez, yük olur okullara.” (Ö1)

“Şu anki şekliyle devam etmez. Ben biraz velinin inisiyatifinde olması gerekir diye düşünüyorum. Her çocuk 15 saat İngilizce öğrenmek istemeyebilir.” (Ö2)

“11 yaşındaki çocuğa zorla dil öğretme gibi oluyor. Çocuğun hazırbulunuşluk seviyesiyle gönderilen yıllık plan ve materyal uyuşmadığı için bu şekilde çok başarısız. Belki 1-2 yaş daha büyük olsalar daha farklı olacaklar. Çünkü soyut düşünmeye geçtikleri için onlar da kolay öğrencek. Beşinci sınıfta çok başarılı olunmayacağı için devam etme ihtimalini çok düşük görüyorum. Aslında küçük yaşta dil öğrenmek evet kolay ama dinleme ve konuşma olarak. Ama bizim o çocuğun önüne koyduğumuz materyal ağır olduğu için zor aslında.” (Ö3)

Tablo 3’te görüldüğü üzere, yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması için hazırlanan materyallere ilişkin olarak öğretmenlerin, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olmadığı (5/7), öğrenciler açısından ilgi çekici olmadığı (3/7) ve etkinlikler açısından çeşitlilik sunmadığı (3/7) yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Gelen kitaplar ilk zaman bizi heyecanlandırdı ama seviye olarak çok uygun gelmedi.” (Ö1)

Kitap haricinde ekstra bir materyal gönderilmedi. Kitaplar zaten Mart ayında geldi, bir akıllı tahta uygulaması hazırlanmış bir ay sonra aktifleştirdiler onu da.” (Ö2)

“Gönderilen materyaller okuma ağırlıklı. Biz diyoruz ki konuşma ve dinleme önden gitmeli.” (Ö3)

“MEB tarafından gönderilen kitapları öğrenciler çok sıkıcı buldular, ilgilerini çok fazla çekmediği için sıkıldılar belki de.” (Ö4)

“İçerik olarak biraz daha öğrenci seviyesine uygun bol görselli kitaplar olmasını beklerdim. Bu kitaplar bana lisede girdiğim dersleri hatırlattı. Dokuzuncu sınıf kitap modeli gibi hazırlanmış. Biraz daha ilköğretim seviyesine uygun kitaplar hazırlanmasını tercih ederdim.” (Ö5)

Tablo 3 incelendiğinde, yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının pilot uygulama sürecine ilişkin olarak öğretmenler, öğrenci ve veli isteğinin dikkate alınması gerektiğini (3/7), materyallerin hazırlanırken öğretmen görüşleri dikkate alınması gerektiğini (3/7), mevzuatın azaltılması gerektiğini (3/7), ön değerlendirme yapılması ge-

rektiğini (2/7) ve doğal bir öğrenme ortamı oluşturulması gerektiğini (1/7) süreçteki eksiklikler olarak ifade etmişlerdir. Katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Hiçbir sınava tabi tutmadan aldık biz çocukları ve eğitsel anlamda hazırbulunuşluk seviyesi çok düşük durumda olan çocuklar vardı. Bir anda çocuğu bir maratona soktuk. Ben bir eleme sistemi olması gerektiğini düşünüyorum.” (Ö1)

“Kitaplar bizim görüşümüz alınarak hazırlanmalı. Mesela bir kurul oluşturulmalı ve uzmanlar öğretmenlere danışarak kitapları hazırlamalı. Bu sayede beklenti ile önümüze gelen arasında uçurum olmaz.” (Ö2)

“Kesinlikle pilot uygulama sınıflarının 42 kişi gibi kalabalık sınıflar olmaması gerekiyor.” (Ö3)

“Kitapları hazırlayan kurulun bizim öğrencilerimizin hazırbulunuşluk düzeyini dikkate alması lazım. Çok fazla konuya boğmadan dört beceri üzerinden yaptığımız aktiviteleri artırabiliriz.” (Ö5)

Tablo 3'te görüldüğü üzere yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının eğitsel çıktılarına ilişkin olarak öğretmenler, kazanımların amacına ulaşmadığını (3/7), öğrencilerin derse olan ilgilerinin arttığını (2/7), kazanımlara kısmen alışıldığını (4/7), öğrencilerde belriğin bir ilerleme sağladığını (5/7) ve yazma kazanımlarına ulaşamadığını (1/7) görüş olarak belirtmişlerdir. Katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Tabi ki çocuklarda sene başıyla sene sonu arasında çok büyük gelişim var. Ama beklentiler çok yüksek olduğu için karşılamıyor. MEB çocuklara bir sınav uyguladı. O sınav sorularına baktığımda biz daha çok böyle konuşma dinleme ağırlıklı giderken direkt gramer sorularıyla çocukları sınadılar.” (Ö1)

“Tabi ki ilk geldikleri ile sonrası arasında çok fark var. Hep yönergeleri Türkçe veriyordum, ama zamanla çocuklar artık benim yönergelerimi anlayabiliyorlar, ne hakkında konuşulduğunu anlayabiliyorlar, buna ulaştık.” (Ö3)

“Sınav sisteminin öğrenciyi gramer odaklı öğrenmek zorunda bırakması ve bu yönde bir başarı beklemesi en büyük handikaplarımızdan biri. O yüzden derslerin bir kısmında gramer işlemek zorunda kaldık.” (Ö5)

“En azından bir dil nasıl öğrenilir, nasıl kitap okunur, bir dinleme metnini her dinlediklerinde farklı bir şey anlayacaklarını birkaç kez dinlediklerinde daha iyi anlayacaklarını öğrendiler.” (Ö5)

Tablo 3 incelendiğinde, yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının öğrencilerin derse katılımına etkisine ilişkin olarak öğretmenler, derse katılımında artış olduğunu (7/7), öğrencilerde özgüven artışına neden olduğunu (2/7) ve öğrencilerin yanlış yapma korkusunu yendiklerini (4/7) belirtmişlerdir. Katılımcılardan birinin görüşü aşağıdaki gibidir:

“Bazı kendini çeken, utananlar haricinde genelde derse katılım oldukça yüksek. Bazıları yanlış da yapsa çekinmiyor, hatta derse katılıp da benim yardımımıyla cevabı bulanlar oluyor.”
(Ö1)

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre, ortaokulların beşinci sınıfında uygulanan yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasına ilişkin olarak öğretmenler teknik, pedagojik, sosyal ve psikolojik olarak birçok sorunla karşı karşıya kalmışlardır. Öğretmenler teknik olarak yaşadıkları aksaklıklara ilişkin ders materyallerinin ellerine geç ulaşmasını ve materyal eksikliğini en çok vurgulamışlardır. Bunların yanı sıra altyapı yetersizliği, sınıf mevcutlarının fazlalığı, fiziksel ortam yetersizliği ve personel eksikliğini yaşadıkları sorunlar olarak sıralamışlardır. Şahin ve Gürsoy’un (2019) yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması ile ilgili çalışmalarında ulaştıkları, materyallerin ve sınıfların donanım olarak yetersiz ve eksik olduğu bulgusu bu çalışmanın bulgularını destekler niteliktedir. Ancak Dilekli (2018) Aksaray ilinde görev yapan ve hazırlık sınıfında derse giren İngilizce öğretmenleri ile yaptığı araştırmada öğretmenlerin fiziki alt yapının yeterliliğine dair görüşlerinin genellikle olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu farklılığın, okullardaki alt yapı nitelik ve yeterlik farklılığından kaynaklı olabileceği düşünülebilir.

Katılımcı öğretmenlerin tamamı tarafından belirtilen, pedagojik olarak yaşadıkları en önemli sorunun İngilizce öğretim programı hazırlanırken öğrencilerin ilgi, isteklerinin dikkate alınmaması ve her öğrenciye zorunlu olarak uygulanması olduğu görüşünün önemli bir bulgu olduğu düşünülmektedir. Ayrıca öğretmenler, yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının öğrencinin gelişim düzeyine uygun olmadığını, kazanımlarla öğrencilere yapılan sınavların uyumlu olmadığını belirtmişlerdir. Gür, Çelik ve Yurdakul (2016) pedagojik olarak öğrencilerin bir yıllık hazırlık döneminden sonra dersleri Türkçe olarak almalarının hazırlık sınıfı uygulamasının amacına hizmet etmeyeceğini belirterek, öğrencilerin gereksinimlerine uymayan bir uygulamayı öne sürmüşlerdir. İngilizce öğretim programları geliştirilirken, öğrencilere yönelik ihtiyaç analizinin doğru ve isabetli yapılması, kazandıracak dört beceri (okuma, yazma, dinleme, konuşma) için gerekli olan uygulama bütünlüğünün sağlanması için öğrenci gereksinimlerinin dikkate alınması gerekmektedir.

Öğretmenler, öğrencilerin psikolojik olarak yaşadıkları en önemli sorunun yanlış yapma korkusu olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra öğrencilerin dil kurallarını anlamlandıramaması ve İngilizceye karşı önyargı gibi sorunlarla karşılaştıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Benzer şekilde Güvendir (2017), göreve yeni başlayan İngilizce öğretmenlerinin yaklaşık yarısının, öğrencilerin İngilizce dersine karşı önyargılı olduklarını ifade ettikleri bulgusuna ulaşmıştır. İnal (2006) önyargının, İngilizce yazılı anlatım dersindeki en önemli sorunlar arasında olduğunu belirtmiştir. Yaman (2018), dil öğrenmede karşılaşılan zorlukları sadece önyargılar ve dersi öğrenme gücü açısından ele almak yerine, soruna daha geniş bir pencereden bakmak gerektiğini belirtmektedir.

Öğretmenler beden eğitimi, resim, müzik gibi sosyal derslerin azaltılarak İngilizce derslerinin ağırlıkta olmasının öğrencilerde önemli bir sosyal sorun oluşturacağı görüşündedirler. Şahin ve Gürsoy da (2019) bu sonuçla uyumlu olarak beden eğitimi, resim ve müzik derslerindeki eksikliklerin öğrencileri olumsuz etkilediği bulgusuna ulaşmışlardır. Program geliştirmede kullanılan konu merkezli tasarımlardan biri olan ilişkisel tasarım yaklaşımının, farklı disiplinlerde kazandırılan becerilerin birbiri ile ilişkilendirilmesi mantığına dayalı olduğu (Demirel, 2015) düşünüldüğünde, İngilizce becerilerinin görsel sanatlar ve fiziksel etkinlikler içeren derslerle bütünleştirilerek verilmesinin, öğrencilerin daha kolay ve kalıcı olarak İngilizce öğrenimini sağlayabileceği ileri sürülebilir.

Öğretmenlerin öğretim programındaki kazanımlar, öğretim yöntemleri ve konular hakkındaki görüşleri incelendiğinde çeşitli sorunlar yaşadıkları görülmektedir. Kazanımlar hakkındaki görüşlerin, kazanımların öğrenci düzeyine uygun olmaması ve kazanımların fazlalığı üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Ayrıca kazanımlar ile öğrencilerden beklentilerin uyumsuz olduğu ifade edilmiştir. Dilekli de (2018) yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması kazanımlarının bu çalışmanın sonucuna benzer olarak kazanım sayısının fazla ve öğrencilerin bilişsel seviyesinin üzerinde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kazanımlarla ilgili sorunların, program geliştirme sürecindeki ihtiyaç analizi ve pilot çalışmadaki aksaklıklardan kaynaklı olabileceği düşünülebilir.

Öğretmenler öğretim yöntemleri kullanırken sınıf mevcudunun fazlalığından dolayı sınıf yönetimi kontrolünde zorlandıklarını belirtmişlerdir. Dilekli (2018) ile Şahin ve Göksoy (2019) çalışmalarında sınıf mevcutlarının kalabalık olmasından dolayı öğretmenlerin zorluk yaşadıkları, hazırlık sınıflarında öğrencilerin derse daha aktif katılımının sağlanabilmesi ve öğretmenlerin eğitsel oyunlarla etkinlikler yaparak dersi işleyebilmesi açısından sınıf mevcutlarının azaltılması gerektiği sonucuna ulaşmışlardır. Öğrencilerle bireysel olarak zaman ayırma ve öğrenci merkezli eğitim yapabilmenin ön koşullarından biri olan öğrenci sayısının uygunluğunun, öğretmen yetersizliği sonucunda oluşan kalabalık sınıflar ile okulların fiziki ve donanım yetersizliğiyle açıklanabilir.

Öğretmenler konular hakkında ise günlük yaşama yakın olduğunu, ancak öğrenciler açısından ilgi çekici olmadığını bildirmişlerdir. Dilekli'nin (2018) çalışmasında da öğretmenlerin konuların sıkıcı olduğunu belirtmesi bu araştırmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. İngilizce, özellikle görsel öğeler bakımından içerik boyutunda ilgi çekici olabilecek bir ders olduğundan, içeriğin seçimi ve düzenlenmesinde ilgi çekici olma ilkesi gereği, öğrencilerin günlük yaşamda sıklıkla kullanabilecekleri öğelere yer verilmesinde yaşanan bazı aksaklıkların bu sonuca yol açmış olabileceği düşünülmektedir.

Öğretmenlere yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının devam etme olasılığı hakkındaki görüşleri sorulduğunda, en çok teknik aksaklıkların giderilmesi duru-

munda yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının devam edeceğini vurguladıkları görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin bir kısmı öğretmen yetersizliğinin giderilmesi durumunda, öğrenci ve velilere programda söz hakkı tanınması durumunda, diğer bir kısmı ise öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınursa devam edeceği noktasında görüş belirtmişlerdir. ERG (2018) raporunda yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasına değinilerek, bu uygulamanın yaygınlaştırılması durumunda birçok branş öğretmeninin öğretmen fazlası durumuna düşeceği ve İngilizce öğretmeni açığı ortaya çıkacağı, bu nedenle iyi bir planlama yapılması gerekliliği vurgulanmıştır. 2018 yılı itibarıyla 14.155 ilkokulda İngilizce öğretmeni açığı (MEB, 2018) olması da bu öneriyi destekler niteliktedir. Ayrıca Dilekli (2018) ve Şahin ve Gürsoy da (2019) çalışmalarında, bu çalışmanın bulgularına benzer olarak uygulamanın zorunlu olmaması gerektiği, tercihe bağlı olarak istekli öğrencilerle devam etmesi gerektiği sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretmenler yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması için hazırlanan ders materyallerinin özellikle öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerine uygun olmadığını ifade etmiş, bunun yanı sıra da materyallerin öğrenciler açısından ilgi çekici olmadığını ve etkinlikler açısından da çeşitlilik sunmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenler kitaplar gelene kadar kendilerinin öğrencilerin seviyesine daha uygun gördükleri kitaplarla öğretimi gerçekleştirdiklerini, kitaplar geldikten sonra kazanım sayısının fazlalığı ve içeriğin yoğun olmasının süreci olumsuz etkilediğini dile getirmişlerdir. Bu sonuçlardan yola çıkarak hazırlanan materyallerin öğretmen görüşü alınarak hazırlanması gerektiği ifade edilebilir. Dilekli'nin (2018) çalışmasında elde edilen, materyallerin geç ulaştığı ve sıkıcı oldukları sonucu bu çalışmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının eğitsel çıktılarına dair öğretmen görüşleri, yaşanan tüm aksaklıklara rağmen öğrencilerde bariz bir ilerleme görüldüğü yönündedir. Kazanımlara kısmen ulaşıldığı, beklentilerin yüksek olmasından dolayı kazanımların tam olarak amacına ulaşmadığı ve yazma kazanımlarına ulaşılamadığı öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen diğer sonuçlar arasında yer almaktadır.

Yabancı dil ağırlıklı eğitim sürecinin sonunda öğretmenlerin tamamının öğrencilerin derse katılımında artış gözlemlediklerini belirtmelerinin önemli olduğu düşünülmektedir. Öğretmenler ayrıca İngilizce eğitiminin ilerleyen zamanlarında öğrencilerin özgüvenlerinde artış olduğunu ve öğrencilerin yanlış yapma korkusunu büyük oranda yendiklerini belirtmişlerdir. Collins ve White (2012) yoğun dil eğitiminin sözel akıcılığı sağlayarak öğrencilere önemli katkılar sağladığını vurgulamıştır. Aksoy, Bozdoğan, Akbaş ve Seferoğlu (2018) ve Dilekli de (2018) bu çalışmanın sonucuna benzer olarak, öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması sürecine yönelik olumlu bir tutum içinde oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretmenler yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının pilot uygulamasında bazı eksiklikler olduğunu belirterek sürecin daha verimli hale getirilmesi amacıyla ön değerlendirme sınavının olması, gönüllü öğrencilerin sürece dâhil edilmesi, ders mater-

yallerinin öğretmen görüşü alınarak hazırlanması, sınıf mevcudunun azaltılması ve doğal bir öğrenme ortamı oluşturulması ile ilgili bazı önerilerde bulunmuşlardır.

Sonuç olarak çalışmada, yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasının pilot uygulama sürecinde öğretmenlerin teknik, pedagojik, sosyal ve psikolojik açıdan birçok sorunla karşı karşıya kaldıkları, öğretim programındaki kazanımların, konuların ve materyallerin öğrenci seviyesine uygun olmadıkları, ancak tüm aksaklıklara rağmen öğretmenlerin öğrencilerde olumlu yönde bir ilerleme gözlemledikleri tespit edilmiştir. Bu bağlamda, uygulayıcılara ve araştırmacılara yönelik aşağıdaki önerilerde bulunabilir:

- Çalışmada, ders materyallerinin geç ulaştığı ve eksik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, materyal temininde yaşanan sorunların önlenmesi için MEB tarafından gerekli önlemler alınabilir.

- Bu araştırmadan elde edilen bulgular, okulların fiziki altyapısının yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasına uygun olmadığını göstermektedir. MEB tarafından, teknik aksaklıkların ve altyapı eksikliklerinin tespit edilerek giderilmesi yönünde çalışmalar yürütülebilir.

- Araştırmada, öğretim programlarının öğretmenlerin görüşleri ve öğrencilerin hazırbulunuşlukları dikkate alınarak hazırlanmasına yönelik görüşlere ulaşılmıştır. Bu nedenle, program geliştirme komisyonundaki öğretmenlerin süreçteki rolleri daha aktif hale getirilebilir. Özellikle yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasına katılan öğretmenler arasından seçilecek temsilciler programların iyileştirilmesi sürecinde aktif bir biçimde program geliştirme sürecine dâhil edilebilir. Ayrıca, pilot uygulamaya katılan öğretmenlerin görüşleri MEB tarafından incelenip bu görüşler doğrultusunda öğretim programlarında iyileştirmeye gidilebilir.

- Araştırmadan elde edilen bulgular, öğrencilerin İngilizce dersine yönelik önyargı veya öğrenme korkusu gibi kalıp yargılara sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır. Öğrencilerin derse karşı bu olumsuz tutumlarının belirlenmesi ve giderilmesi için gerekli eğitsel önlemler alınabilir.

- Araştırma sonucunda, sosyal derslerin azlığının öğrencilerde bazı sosyal sorunlara sebebiyet verdiği ortaya çıkarılmıştır. İleride yapılacak araştırmalarda, sanat eğitimi ve beden eğitimi gibi sosyal derslerin İngilizce dersi ile ilişkilendirilmesine yönelik deneysel araştırmalar yapılabilir.

- Bu araştırmada, yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması için hazırlanmış olan öğretim programındaki kazanımların bir akademik yıla sığdırılamayacak kadar fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sebepten, öğretim programındaki kazanımların dinleme ve konuşma becerilerini oluşturmaya ağırlık verecek şekilde azaltılıp otantik bir dil öğrenme ortamı oluşturulabilir.

Kaynakça

- Acat, B., & Demiral, S. (2002). Türkiye’de yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ve sorunlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32, 312-321.
- Aksoy, E., Bozdoğan, D., Akbaş, U., & Seferoğlu, G. (2018). Old wine in a new bottle: implementation of intensive language program in the 5th grade in Turkey. *Eurasian Journal of Applied Linguistics*, 4(2), 301-324.
- Arikan, A. (2015). An autoethnography of teaching English to young learners: from theory to practice. *Anthropologist*, 20(12), 77-85.
- Arslan, R. Ş. (2012). Bridging the gap between policy and practice in teaching English to young learners: the Turkish Context. *Pamukkale University Journal of Education*, 32(2), 95-100.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Collins, L., & White, J. (2012). Closing the gap: Intensity and proficiency. In Muñoz, C. (Ed.) *Intensive Exposure Experiences in Second Language Learning*. UK: Multilingual Matters.
- Collins, L., & Muñoz, C. (2016). The foreign language classroom: Current perspectives and future considerations. *The Modern Language Journal*, 100, 133-147.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches*. USA: SAGE Publications.
- Demirel, Ö. (2015). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- De Segovia, L. P., & Hardison, D. M. (2009). Implementing education reform: EFL teachers’ perspectives. *ELT Journal*, 63(2), 154- 162.
- Dilekli, Y. (2018). Ortaokul İngilizce hazırlık sınıfı programı pilot uygulamasının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(15), 1399-1425.
- Djigunovic, J. M. (2012). *Early EFL learning in context-evidence from a country case study*. ELT Research Papers 12–05, British Council, London, UK.
- Doğançay-Aktuna, S. (1998) The spread of English in Turkey and its current sociolinguistic profile. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 19(1), 24–39.
- Education First (2018). *2018 EF English proficiency index*. <https://www.ef.com.tr/eipi/regions/europe/turkey/> adresinden 16.08.2019 tarihinde erişilmiştir.
- ERG. (2018). *Eğitim izleme raporu*. http://www.egitimreformugirisimi.org/wp-content/uploads/2017/03/EIR_2017_2018_29.11.18.pdf adresinden 16.08.2019 tarihinde erişilmiştir.
- Eurydice (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency) (2008). *Avrupa’da okullarda dil öğretimi hakkında temel veriler*. [https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/517a88fa-cb5d-45a0-bf70-99e039f54078/](https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/517a88fa-cb5d-45a0-bf70-99e039f54078/language-tr) language-tr adresinden 15.08.2019 tarihinde erişilmiştir.
- Gürsoy, E., Korkmaz, S. C., & Damar, E. A. (2017). English language teaching within the new educational policy of Turkey: Views of stakeholder. *International Education Studies*, 10(4), 18-30.

- Gür, B. S., Çelik, Z., & Yurdakul, S. (2016). *Beşinci sınıfın yabancı dil dersi ağırlıklı hale getirilmesi: Zorluklar, riskler ve alternatifler* (Odak Analiz No. 1). Ankara: EBSAM.
- Güvendir, E. (2017). Göreve yeni başlayan İngilizce öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 51, 74-94.
- İşık, A. (2008). Yabancı dil eğitimimizdeki yanlışlar nereden kaynaklanıyor? *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(2), 15-26.
- İnal, S. (2006). İngilizce yazılı anlatım dersinin sorunları üzerine bir inceleme. *Dil ve Dilbilimi Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 180-203.
- İyitoğlu, O., & Alcı, B. (2015). A qualitative research on 2nd grade teachers' opinions about 2nd grade english language teaching curriculum. *Elementary Education Online*, 14(2), 682-696.
- Kandemir, A., & Tok, Ş. (2017). İlkokul 2. sınıf İngilizce öğretim programının katılımcı odaklı program değerlendirme yaklaşımıyla değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 215, 17-25.
- Kırkgöz, Y. (2005). English language teaching in Turkey: Challenges for the 21st century. In G. Braine (Ed.), *Teaching English to the world: History, curriculum, and practice* (pp. 159-175). London: Lawrence Erlbaum Associates.
- MEB. (2017). *Ortaokul 5. sınıflarda yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması*. <https://tegm.meb.gov.tr/www/ortaokul-5-siniflarda-yabanci-dil-agirlikli-egitim-uygulamasi/icerik/471> adresinden 16.08.2019 tarihinde erişilmiştir.
- MEB. (2018). *2018 şubat öğretmen atamaları öncesinde branş branş açık sayıları belli oldu*. <http://www.mebpersonel.com/ogretmen-atamaları/2018-subat-ogretmen-atamaları-oncesinde-brans-brans-acik-sayilari-belli-oldu-h220266.html> adresinden 16.08.2019 tarihinde erişilmiştir.
- Şahin, F., & Göksoy, S. (2019). Ortaokul beşinci sınıflarda yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi*, 11(42), 180-187.
- Şen Ersoy, N., & Kürüm Yapıcıoğlu, D. (2015). İsteğe bağlı İngilizce hazırlık programının öğrenci ve okutman görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Journal of Qualitative Research in Education*, 3(3), 7-43.
- TEPAV (2014). *Turkey National Needs Assessment of State School English Language Teaching*. British Council. https://www.britishcouncil.org.tr/sites/default/files/turkey_national_needs_assessment_of_state_school_english_language_teaching.pdf adresinden 16.08.2019 tarihinde erişilmiştir.
- Tütüniş, B. (2014). *İngilizce öğretiminde yöntem sorunları*. Yabancı Dil Eğitimi Çalıştayı Bildirileri (12-13 Kasım 2012), Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları, s. 33-36.
- Yaman, İ. (2018). Türkiye’de İngilizce öğrenmek: Zorluklar ve fırsatlar. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 11, 161-175.
- Yıldıran, Ç., & Tanrıseven, I. (2015). Teachers' opinions on the English curriculum of the 2nd grade primary education. *International Journal of Language Academy*, 3(1), 210-223.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma teknikleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.